

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)
din 24 ianuarie 1989*

EMI Electrola GmbH
împotriva
Patricia Im- und Export și alții

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Landgericht Hamburg)

„Drepturi de autor — Diferențele privind durata protejării”

Cauza 341/87

În cauza 341/87,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE de către *Landgericht Hamburg*, pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

EMI Electrola GmbH, Köln,

și

- (1) Patricia Im- und Export Verwaltungsgesellschaft mbH, Luneburg,**
- (2) Lüne-ton Tonträger-Herstellungs GmbH & Co. KG, Luneburg,**
- (3) Leif Emanuel Kraul, Bardowick,**
- (4) Ingo Beetz, Hamburg,**

a unei hotărâri preliminare privind limitele pe care principiul liberei circulații a mărfurilor le pune la exercitarea drepturilor de proprietate industrială și drepturilor de autor, în cazul diferențelor privind termenele de protejare prevăzute în legislațiile diferitelor state membre,

CURTEA (Camera a șasea),

constituită din domnii T. Koopmans, președinte de cameră, T. F. O'Higgins, G. F. Mancini, F. A. Schockweiler și M. Diez de Velasco, judecători,

avocat general: domnul M. Darmon
grefier: doamna B. Pastor, administrator,

după examinarea observațiilor prezentate:

- pentru EMI Electrola GmbH, reclamantă în acțiunea principală, de către Dr. H. Ahlberg, avocat în Hamburg,
- pentru Patricia Im- und Export Verwaltungsgesellschaft mbH, Luneburg, Lüne-ton Tonträger-Herstellungs GmbH & Co. KG, Luneburg, Leif Emanuel Kraul, Bardowick și Ingo Beetz, Hamburg, pârâți în acțiunea principală, de către D. Marquard, avocat în Hamburg,
- pentru Guvernul Republicii Federale Germania, de către domnul M. Seidel, Ministerialrat im Bundesministerium für Wirtschaft, în calitate de agent,

* Limba de procedură: germana.

- pentru Guvernul Republicii Franceze, de către domnul E. Belliard, în calitate de agent, în cadrul procedurii scrise, și de către domnul M. Giacomini, în calitate de agent, în cadrul procedurii orale,

- pentru Guvernul Regatului Unit, de către domnișoara J. Gensmantel, în calitate de agent,

- pentru Guvernul Regatului Spaniei, de către Don J. Conde de Saro, director general pentru coordonare juridică și instituțională comunitară, și de către Dña. R. Silva de Lapuerta, avocat de stat, în calitate de agenți,

- pentru Comisia Comunităților Europene, de către domnul G. zur Hausen, membru al Serviciului juridic, în calitate de agent,

având în vedere raportul de ședință și în urma procedurii orale din 19 octombrie 1988,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 29 noiembrie 1988,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin ordonanța din 2 octombrie 1987, primită la Curte la 3 noiembrie 1987, Landgericht Hamburg a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare preliminară referitoare la interpretarea dispozițiilor articolelor 30 și 36 din tratat, în scopul de a putea aprecia compatibilitatea, cu aceste dispoziții, a aplicării unei legislații naționale privind drepturile de autor pentru operele muzicale.

2 Această întrebare a fost adresată în cadrul litigiului dintre EMI Electrola GmbH, întreprindere germană căreia o societate britanică, EMI Records Ltd, i-a cedat drepturile de reproducere și de difuzare a operelor muzicale interpretate de un cântăreț britanic bine cunoscut și alte două întreprinderi germane, societățile Patricia Im- und Export și Lune-ton, care au vândut în Republica Federală Germania suporturi audio, provenite din Danemarca, care includeau unele dintre aceste opere muzicale.

3 Invocând încălcarea drepturilor sale exclusive de difuzare a suporturilor care includ operele în cauză pe teritoriul german, EMI Electrola a introdus o acțiune în fața Landgericht Hamburg cu scopul de a se interzice societăților Patricia și Lüne-ton să continue vânzarea suporturilor audio importate din Danemarca și de a obține daune-interese. Cu toate acestea, cele două societăți pârâte au susținut că suporturile audio în litigiu au fost comercializate legal în Danemarca, dat fiind faptul că perioada de protejare a drepturilor exclusive prevăzută în legislația daneză cu privire la drepturile de autor expirase deja.

4 Din dosar reiese că suporturile audio în litigiu au fost produse pe teritoriul german de către societatea Patricia la comanda unei întreprinderi daneze și că au fost apoi livrate către această întreprindere din Danemarca înainte de a fi reexportate în Republica Federală Germania. Această întreprindere daneză nu era aceea căreia EMI Records Ltd îi cedase drepturile de reproducere și de difuzare a operelor muzicale în cauză pe teritoriul danez.

5 Instanța națională a considerat că cererea EMI Electrola este justificată conform dreptului german, dar că se poate ridica întrebarea dacă articolele 30 și 36 din Tratatul CEE nu se opun

aplicării legislației naționale. În vederea soluționării acestei probleme, aceasta a suspendat judecata și a adresat Curții următoarea întrebare preliminară:

„Faptul că un producător de suporturi audio în statul membru A face uz de drepturile exclusive de reproducere și de vânzare a unor opere muzicale pe care le deține pentru a interzice vânzarea pe teritoriul statului membru A de suporturi audio care conțin aceleași opere muzicale, produse și vândute în statul membru B, este compatibil cu dispozițiile referitoare la libera circulație a mărfurilor (articolul 30 și următoarele din Tratatul CEE), în cazul în care producătorul de suporturi audio a beneficiat de o protecție pentru aceste opere muzicale în statul membru B, dar această protecție a încetat deja?”

6 Pentru o prezentare mai detaliată a cadrului juridic și a faptelor cauzei, a procedurii, precum și a observațiilor scrise prezentate Curții, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar nu sunt reluate în continuare decât în măsura necesară pentru raționamentul Curții.

7 Conform articolului 36 din tratat, dispozițiile articolului 30 care interzic orice măsuri cu efect echivalent restricțiilor cantitative între statele membre nu se opun interdicțiilor sau restricțiilor la import justificate prin motive de protecție a proprietății industriale și comerciale. Această protecție include protecția proprietății literare și artistice din care face parte dreptul de autor, în mod deosebit în măsura în care este exploatat comercial. Pe cale de consecință, aceasta cuprinde și protecția drepturilor exclusive de reproducere și de difuzare a suporturilor audio care este asimilată celei privind dreptul de autor în legislația națională aplicabilă.

8 Articolele 30 și 36 au, astfel, drept obiect concilierea cerințelor liberei circulații a mărfurilor cu respectarea datorată exercitării legitime a drepturilor exclusive privind proprietatea literară și artistică. Această conciliere implică, în special, faptul ca se refuză protecția pentru orice exercitare abuzivă a acestor drepturi care este de natură să mențină sau să stabilească compartimentări artificiale în interiorul pieței comune.

9 Jurisprudența Curții a ajuns la concluzia că titularul unui drept de autor nu poate invoca dreptul exclusiv de exploatare conferit de dreptul de autor pentru a împiedica sau pentru a restrânge importul de suporturi audio care au fost introduse în mod legal pe piața unui alt stat membru chiar de titular sau cu consimțământul acestuia (Hotărârea din 20 ianuarie 1981, Musik-Vertrieb membran, 55 și 57/80, Rec. p. 147).

10 Cu toate acestea, o astfel de situație este diferită de cea avută în vedere de instanța națională. Rezultă din întrebarea preliminară că faptul că suporturile audio au fost introduse în mod legal pe piața unui alt stat membru nu se datorează unui act sau consimțământului titularului dreptului de autor sau al beneficiarului licenței, ci expirării perioadei de protecție prevăzută în legislația acestui stat membru. Problema ridicată rezultă astfel din diferența dintre legislațiile naționale în ceea ce privește durata protecției asigurate de dreptul de autor și de drepturile asimilate, diferență care privește fie chiar durata protecției, fie modalitățile acesteia, precum, momentul în care începe să curgă durata protecției.

11 În această privință, este necesar să se constate că, în stadiul actual al dreptului comunitar, care se caracterizează prin absența unei armonizări sau a unei apropieri a legislațiilor referitoare la protecția proprietății literare și artistice, intră în competența organelor legislative naționale să stabilească condițiile și modalitățile acestei protecții.

12 În măsura în care diferența dintre legislațiile naționale poate să creeze restricții în calea comerțului intracomunitar cu suporturi audio, aceste restricții sunt justificate în temeiul articolului 36 din tratat în cazul în care acestea rezultă din diferența dintre sisteme în privința duratei protejării și aceasta este indisociabil legată chiar de existența drepturilor exclusive.

13 O astfel de justificare nu ar exista în cazul în care restricțiile privind comerțul impuse sau acceptate de legislația națională, invocată de titularul drepturilor exclusive sau de beneficiarul licenței, ar fi de natură să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau o măsură deghizată pentru a restrânge schimburile comerciale. Cu toate acestea, niciun element din dosar nu permite să se presupună că o astfel de situație se poate prezenta într-un caz similar celui din prezenta cauză.

14 În consecință, este necesar să se răspundă la întrebarea preliminară că articolele 30 și 36 din tratat se interpretează în sensul că acestea nu se opun aplicării unei legislații a unui stat membru care permite unui producător de suporturi audio în acest stat membru să invoce drepturile exclusive de reproducere și de difuzare a unor opere muzicale al căror titular este pentru a interzice vânzarea, pe teritoriul acestui stat membru, de suporturi audio care includ aceleași opere muzicale, atunci când aceste suporturi sunt importate dintr-un alt stat membru în care fuseseră legal comercializate, fără consimțământul titularului menționat sau al beneficiarului, și în care producătorul acestor suporturi beneficiase de o protejare a cărei durată a expirat între timp.

Cu privire la cheltuielile de judecată

15 Cheltuielile efectuate de Guvernul Republicii Federale Germania, de Guvernul Republicii Franceze, de Guvernul Regatului Unit, de Guvernul Regatului Spaniei și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, caracterul unui incident ridicat înaintea instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA (Camera a șasea),

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Landgericht Hamburg, prin ordonanțele din 2 octombrie 1987, hotărăște:

Articolele 30 și 36 din tratatul CEE se interpretează în sensul că acestea nu se opun aplicării unei legislații a unui stat membru care permite unui producător de suporturi audio în acest stat membru să invoce drepturile exclusive de reproducere și de difuzare a unor opere muzicale al căror titular este pentru a interzice vânzarea, pe teritoriul acestui stat membru, de suporturi audio care includ aceleași opere muzicale, atunci când aceste suporturi sunt importate dintr-un alt stat membru în care fuseseră legal comercializate, fără consimțământul titularului menționat sau al beneficiarului, și în care producătorul acestor suporturi beneficiase de o protejare a cărei durată a expirat între timp.

Mancini

Koopmans
Schockweiler

O'Higgins
Díez de Velasco

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 24 ianuarie 1989.

Grefier
J.-G. Giraud

Preşedintele Camerei a şasea
T. Koopmans